

Portret van een brandgans

Tekst en fotografie: Jouke Altenburg

Wie: Brandgans YC-WE

Laatste aflezing: 2 maart 2016

Leeftijd: minstens 15 jaar

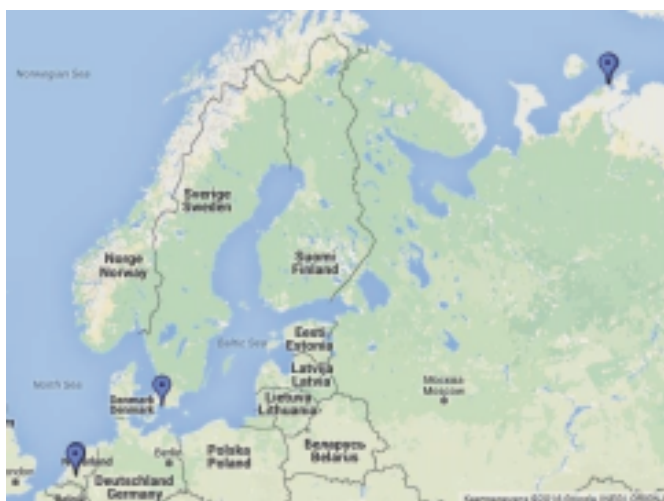
Broedgebied: Kolokolkova Bay

Overwinteringsgebied: westelijk rivierengebied

Nu de winter op zijn eind loopt, maakt een aantal vogelsoorten dat in arctische streken broedt zich op voor de lange reis naar hun broedgebieden. De brandgans is er een van.

Herkenning

Kleurringen zijn een waardevol middel om vogels bij leven in het veld als individu te herkennen. Voor elke soort zijn andere kleuringschema's. Om de linker poot heeft onze brandgans een gele ring (Y=Yellow) met een zwarte C als inscriptie, om de rechterpoot een witte ring (W van white) met drie zwarte banden. Omdat drie zwarte banden op een toetsbord niet ingevoerd kunnen worden, is ervoor gekozen die met de letter E in de database te registreren. De life history van YC-WE op www.geese.org vertelt een aansprekend verhaal.

Figuur a. Landen waar brandgans YC-WE is afgelezen

Levensverhaal

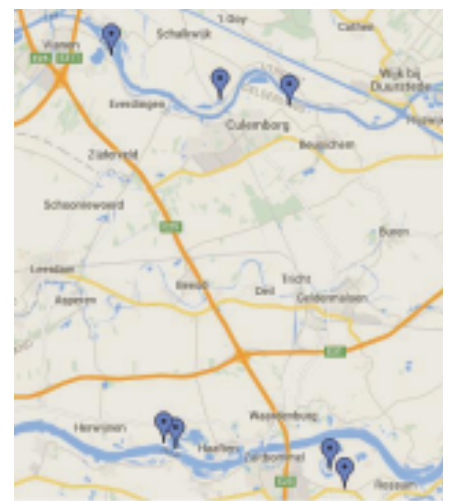
YC-WE is als adult vrouwtje op 6 augustus 2003 geringd in Kolokolkova Bay, hemelsbreed zo'n 660 km ten noordoosten van Archangelsk (figuur a). Na het broedseizoen ruien volwassen ganzen hun veren. Dan kunnen ze drie tot vier weken niet vliegen.

Met geduld en goede terreinkennis kunnen ruigroepen in een fuik worden gedreven, waarna ze worden geringd, gemeten en gewogen. Dat is naar alle waarschijnlijkheid ook met YC-WE gebeurd.

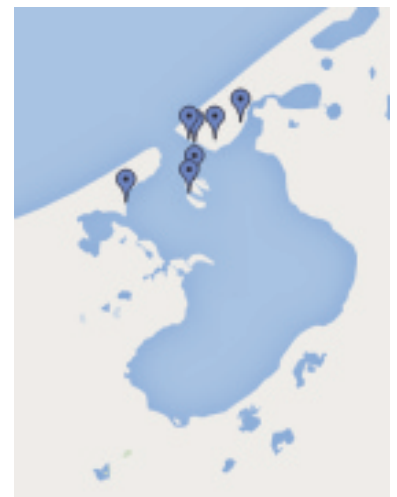
De ringer van YC-WE was Henk van der Jeugd, directeur van het Nederlandse Vogeltrekstation en bekend

brandgansonderzoeker. Een Nederlandse ringer die actief is in Rusland? Dat lijkt misschien vreemd, maar er is een eenvoudige verklaring. In 1993 stelde de Russische staat, mede door een Nederlandse lobby, het Groot Arctisch Natuurreservaat in. De oppervlakte? Zo groot als Nederland! Na 1993 vertrok (vrijwel) jaarlijks een Nederlandse expeditie naar dat gebied om de ecologie van de toendrasoorten te onderzoeken. Barwolt Ebbinghe verhaalt er boeiend over in het boek 'de Rotgans': zeer aanbevolen!

Aan het eind van de winter na het ringjaar wordt YC-WE op 5 maart 2004 door Wim Jongejan afgelezen bij de Stuw van Hagestein (figuur b). Half augustus van dat jaar is de vogel weer aanwezig in Kolokolkova Bay, evenals in 2005, 2006 en 2007 (figuur c). In december 2004 wordt de vogel tweemaal afgelezen in

Figuur b. Winterafleeslocaties van YC-WE

Figuur c. Broedvogelaflezingen Kolokolkova Bay

de Kil van Hurwenen en in maart 2005 tweemaal in de nabijgelegen Crobse waard (figuur b). Op 20 oktober 2006 werd de enige tussenstopwaarneming gedaan in de buurt van Malmö, Zweden (kaartje a).

Op 12 februari 2009 start met de waarneming in de Steenwaard een opmerkelijk trio februariwaarnemingen rond Culemborg. De vogel blijft daarna zeven jaar buiten beeld tot ze op 4 februari 2016 in de Beusichemse waard wordt afgelezen door Stef Waasdorp, de grauwe klauwierenexpert van de Stichting Bargerveen. Op 12 februari 2016 is YC-WE eveneens in de Beusichemse waard afgelezen door de auteur en Mario Huizinga.

Op 5 maart 2016 is de vogel nogmaals afgelezen (JA). YC-WE is dan, naar alle waarschijnlijkheid, minstens 15 jaar oud, want ze is als adulte broedvogel geringd en brandgansvrouwtjes nemen bij een gemiddelde leeftijd van 2,5 - 3,2 jaar deel aan het broedproces. De startleeftijd voor deelname aan het broedproces hangt mede af van de broeddichtheden (van der Jeugd 2012). Brandganzen kunnen meer dan 25 jaar oud worden.

Naschrift

Op het moment van afronden van dit artikel (medio februari 2017) zijn nog steeds grote aantallen brandganzen in het werkgebied aanwezig. Op basis van www.geese.org is YC-WE sinds 2 maart 2016 niet meer afgelezen, al hebben diverse NVWC'ers in de afgelopen wintermaanden heel wat brandganspoten door de telescoop gecontroleerd. ■

Bronvermelding

Van der Jeugd H.P. (2012) Populatiodynamische parameters van brandganzen in Nederland. Vogeltrekstationrapport 2012-02. Vogeltrekstation. Wageningen.
Ebbinge B. (2014) De Rotgans. Uitgeverij Atlas contact - Amsterdam. www.geese.org

